

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Ефективність є оціночною категорією будь-якого соціального інституту, тому проблема ефективності завжди має актуальний характер. Зважаючи на відсутність ґрунтовних наукових праць щодо ефективності функцій адміністративного права, вказана тема залишається відкритою для наукових досліджень.

Академічний тлумачний словник української мови пояснює поняття «ефективний» як такий, що «приводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект» [1, с. 492]. З вказаного вище можна зробити висновок, що ефективність функцій адміністративного права відображає їх результативність, тобто показує ступінь досягнення функціями вказаної галузі права тих наслідків, які мали б бути досягнуті при реалізації функцій адміністративного права.

Варто зауважити, що у цьому випадку вказані наслідки є результатом виконання завдань адміністративного права, які воно виконує через функції. У зв'язку з цим характер та ступінь результату виконання завдань зумовлює характер та ступінь ефективності функцій адміністративного права. Якщо завдання вказаної галузі виконано, то можна зробити висновок про ефективність її функцій. Проте якщо завдань адміністративного права не виконано, то і ефективність його функцій або ж відсутня, або ж не є достатньою для досягнення необхідного результату, тобто виконання завдань галузі. Досліджуючи ефективність норм адміністративного права, О. М. Єщук пояснює її як співвідношення між завданнями та фактичним результатом дії адміністративно-правових норм щодо забезпечення публічних прав та свобод людини і громадянина [2, с. 231]. Проте на думку О. М. Миколенко, відповідність правового стану, який склався у суспільстві в результаті адміністративно-правового регулювання, цілям та засобам адміністративно-правового регулювання, є функціями адміністративного права як галузі права [3, с. 492]. Вказана теза заслуговує на увагу, проте, на наш погляд, описує більше саме ефективність функцій адміністративного права, а не їх поняття.

На нашу думку, ефективність функцій адміністративного права прямо залежить від ефективності реалізації його функцій. Реалізація функцій адміністративного права, ми вважаємо, є процесом реалізації його норм через правовий вплив та правове регулювання, що мають наслідком правопорядок у сфері, яка регулюється нормами адміністративного права. Тому, на підставі вказаного, на нашу думку, ефективність правового впливу та регулювання адміністративного права зумовлює як його

ефективність, так і його функцій. Наприклад, про ефективність регулятивної функції адміністративного права можна вести мову, якщо її реалізація відбувається ефективно, тобто має наслідком необхідні, передбачені законом, результати. У цьому випадку один із важливих чинників ефективності функцій адміністративного права є досконалі нормативно-правові акти. Проте лише законодавче закріплення відповідно до правил юридичної техніки прав, обов'язків та заборон учасників адміністративних правовідносин не є достатнім для ефективності регулятивної функції адміністративного права. Крім вказаного, необхідним фактором також є ефективна реалізація закріплених норм, тобто використання прав, виконання обов'язків та дотримання заборон учасниками адміністративно-правових відносин.

Ефективність охоронної функції адміністративного права залежить від ефективної її реалізації. Проте лише визначення на законодавчому рівні адміністративної відповідальності за порушення відповідних регулятивних норм не є запорукою ефективності охоронної функції адміністративного права. Зважаючи на те, що процес реалізації охоронної функції досліджуваної галузі включає також правозастосування, то його ефективність є невід'ємною для ефективності вказаної функції.

Отже, ті чинники, які сприяють побудові відповідно до правил юридичної техніки, а також реальних суспільних потреб на відповідному етапі його розвитку нормативно-правових актів для регулювання та охорони адміністративно-правових відносин, ефективній реалізації прав, обов'язків, заборон їх учасниками, а також визначення відповідальності та ефективної правозастосовної діяльності фактично є чинниками ефективності функцій адміністративного права. У той же час фактори, які не сприяють, а то й суперечать ефективній реалізації функцій адміністративного права, зумовлюють неефективність функцій досліджуваної галузі. Наприклад, О. М. Єщук до чинників ефективності адміністративно-правового регулювання відносить: відповідність норм адміністративного права рівню соціально-економічного розвитку суспільства, економічним умовам, реальним потребам суспільства; рівень досконалості законодавства; рівень правової культури громадян; рівень правосвідомості суб'єктів правозастосовної діяльності [3, с. 231].

Визначаючи співвідношення мети та реальних результатів адміністративно-правового регулювання критерієм оцінювання його ефективності [3, с. 230], О. М. Єщук вказує, що ефективність адміністративно-правового регулювання полягає у вмінні публічної адміністрації якісно та своєчасно забезпечувати права, свободи і законні інтереси невідладних фізичних і юридичних осіб [3, с. 232].

Ми вважаємо, що вказане заслуговує на згоду, а також має бути взяте до уваги при визначенні дефініції «ефективність функцій адміністративного права». На нашу думку, розуміння досліджуваного

поняття обов'язкового має враховувати відповідність результатів реалізації функцій адміністративного права тим завданням, які було поставлено перед вказаною галуззю права.

Література

1. Словник української мови: у 11 т. / ред. кол. І. К. Білодід та ін. – К.: Наукова думка. – Т. 2, 1971 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua>
2. Миколенко О. М. Функції адміністративного права / О. М. Миколенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2012. – № 4. – С. 39-42.
3. Адміністративне право України. Том 1. Загальне адміністративне право: навч. посіб. / за ред. В. В. Галунька. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 272 с.

УДК 340.12

Остапенко К. С., асистент,
Станіславський Д. М., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ПОНЯТТЯ ТА ФОРМИ ВИРАЖЕННЯ

Глобалізація за останні роки стає одним із найбільш популярних понять у різних сферах наукового знання, проте єдиної системи поглядів щодо розуміння цього феномену та характеру його впливу й досі не сформувалось. В умовах глобалізації світ вступає в нову реальність, яка вимагає від нього жити за принципами «глобального он-лайн», тобто розвиватись в паралельно з іншими державами, творити глобальну державну політику відповідно до специфіки, апробованої вже державами-лідерами геополітичного розвитку.

В умовах глобалізації кардинально змінюється місце, роль та функції національної держави, на зміну якої приходить глобальна держава, так звана «транснаціональна корпорація». Для сучасного людства дуже актуальним є питання, яким шляхом йтиме розвиток, якщо попередній світоустрій буде зруйновано і чи вдасться йому віднайти альтернативу глобалізації. Хотілося б наголосити на важливості для кожної національної спільноти зрозуміти чи потрібно дотримуватись традиційного варіанту суспільного розвитку, чи все ж таки обрати шлях відповідності до нової реальності [1, с. 1]. Відповідь на це питання можна отримати з історичного досвіду, специфіки національної політики держави, а головне з її здатності запропонувати свою, найбільш підходящу форму розвитку, яка відповідає менталітетові її громадян, а тим більше і нав'язати її, якщо це дозволяє потенціал держави, завдяки цьому державі вдасться показати себе як «могутню» та